

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА:

***минуле, сучасне,
шляхи розвитку***

Збірник наукових праць

*Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету*

**Випуск 19
У 2-х т. Том I**

Засновано у 2000 році

Рівне – 2013

ББК 63.3(4Укр)-7
У45
УДК 94(477)

Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Вип. 19. Т. 1 / упоряд. В. Г. Виткалов ; редкол.: А. Г. Баканурський, Я. В. Бондарчук, С. В. Виткалов та ін. ; наук.-бібліогр. редагування наукової бібліотеки РДГУ. – Рівне : РДГУ, 2013. – 348 с.

У збірнику вміщено статті науковців вищих навчальних закладів, присвячені розгляду історико-мистецької проблематики переважно західноукраїнських теренів. Певна частина матеріалу висвітлює різнобічні грані теоретико-методологічних проблем українського мистецтва. Окремий розділ складають повідомлення, огляди та рецензії.

Для науковців, студентів, аспірантів та усіх тих, хто цікавиться вітчизняною історико-мистецькою спадщиною.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Виткалов В.Г.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету

Баканурський А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор (Одеса)
Виткалов С.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент (Рівне),
відповідальний секретар
Горпенко В.Г. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Захарчук-Чугай Р.В. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Іваницький А.І. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Кияновська Л.О. – доктор мистецтвознавства, професор (Львів)
Овсійчук В.А. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор (Рівне)
Ричков П.А. – доктор архітектури, професор (Рівне)
Супрун-Яремко Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор (Рівне)
Троян С.С. – доктор історичних наук, професор (Рівне)
Федорук О.К. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор (Рівне)
Жилюк С.І. – доктор історичних наук, професор (Рівне)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 15560-4032 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України,
наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

Упорядник: проф. **Виткалов В.Г.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ**

Рецензент: **Афанасьєв Ю.Л.** – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету ім. Б.Грінченка

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 4 від 29 листопада 2013 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

Збірник зареєстрований Президією ВАК України як фахове видання з проблем мистецтвознавства (постанова № 2409/2 від 9.02.2000 р.) і перереєстрований як фахове видання з культурології (постанова № 1-05/5 від 18.11.2009 р.) та мистецтвознавства (постанова № 1-05/4 від 14.10.2009 р.)

ISBN 978–966–8424–76–2

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Національно-культурні зрушення, що відбуваються в сучасній Україні не лише активізують політико-ідеологічний чинник, але й значною мірою поглиблюють інтерес до національно-культурної спадщини. Адже революційні процеси, що охопили країну, висвітлили низку проблем, до розв'язання яких інтерес не виникав, або не набував такої гостроти. Йдеться про територіальну цілісність країни, мовний аспект, суспільно-культурне життя національних меншин, їх роль у духовному просторі країни, міжнародні культурно-економічні зв'язки тощо.

Ці питання активно дискутувалися на ІХ всеукраїнській науково-практичній конференції «Українська культура у розмаїтті виявів», проведеної в Рівненському державному гуманітарному університеті наприкінці 2013 року і увійшли, набувши форми наукових статей, до відповідних збірників. Однак навіть ті матеріали, що склали основу декількох наукових збірників, сформованих за результатами їх проведення, все ж дають певне уявлення про напрями наукових досліджень, про проблематику, якою цікавляться вітчизняні науковці.

Отже, том I випуску 19 даного збірника має три розділи, матеріали яких спрямовані на аналіз історико-мистецтвознавчих питань розвитку культурного процесу, теоретичні проблеми культурно-мистецького життя тощо. Включає він і низку повідомлень стосовно тих чи інших аспектів вияву духовної діяльності, наявних у функціонуванні культурного простору, виділених в окремий розділ.

Головною відмінністю цього збірника є подальше розширення тематичного ряду наукового пошуку українських науковців та широке використання джерелознавчих матеріалів (партитур чи інших зразків художніх творів, зважаючи на вид мистецтва). Спробуємо ескізно дати його тематичну характеристику.

У наших збірниках традиційно розміщується чимало матеріалів, підготовлених на підставі аналізу мистецького доробку провідних сучасних вітчизняних митців, чия творчість продовжує хвилювати художню еліту чи широкий загал любителів. Йдеться про музичні здобутки М. Скорика (І. Юзюк, О. Масляєва), В. Камінського (І. Нискогуз), М. Ластовецького (Л. Ластовецька), О. Козаренка (О. Коменда, І. Нискогуз) та ін., або ж визначається роль митця (представника образотворчого мистецтва) на регіональному рівні (С. Виткалов, Л. Костюк). Саме в цих розвідках обрані постаті постають часто у не типових ракурсах: не лише як композитори, але й, приміром, як виконавці чи автори не зовсім типових для їх творчості жанрів.

Треба відзначити, що сучасне життя, виходячи з постійних творчих контактів митців, дає привід для широкої формотворчості в усіх видах художньої культури і у цьому зв'язку оригінальним є дослідження О. Кушнірук, спрямоване на виявлення специфічних рис мінімалізму у творчості харківського композитора О. Щетинського. Автор ставить за мету дослідити широке культурне тло, на якому виникла ця постать, проаналізувати його взаємодію з сучасними слобожанськими композиторами. Тим більше, що автор чимало часу досліджує його творчість і добре ознайомена як із проблематикою наукового пошуку, так і самим митцем.

Своєрідною ж формою протиставлення цьому дослідженню є аналіз специфіки використання барокових рис «покаянного» хорового партесного дванадцятиголосного концерту «Век мой скончается», відміченого використанням розмаїття поліфонічних засобів (Г. Горох). Це – одна з найцікавіших та маловивчених пам'яток музичного спадку

київського мистецького осередку, у якій повною мірою виявлено взаємодію вітчизняної і західноєвропейської (італійської) музичних барокових традицій. До речі, повний його текст було оприлюднено лише у 2006 році і професійний його аналіз, як стверджує автор, на сьогодні практично відсутній.

Узагалі в кожному з наших збірників, як правило, вміщується декілька наукових розвідок, спрямованих на розкриття ролі духовної музики в українській культурній традиції, формах її взаємодії з професійним світським мистецтвом в умовах сьогодення, ролі мережі спеціальної духовної музичної освіти та її трансформації в сучасних умовах, формах контактів, пошуках шляхів якісної підготовки фахівця-диригента та багатьох інших питаннях, пов'язаних із сакральною мистецькою традицією є предметом дослідження молодих науковців (І. Харитона, О. Кириченко, Л. Руденко, Т. Корнішевої).

Оригінальністю вирізняється й низка матеріалів стосовно функцій поезії Лесі Українки у камерно-вокальних творах українських композиторів (Н. Цейко) та трактуванні окремих персонажів зі спадщини цієї ж поетеси (на прикладі оперної творчості В. Кирейка (В. Драганчук), адже творчість поетеси чимало десятиліть притягає до себе увагу представників не лише музичної культурної практики, але й інших художніх сфер. Утім, музичних інтерпретацій її творчості є найбільше. Про це засвідчує навіть тематичний ряд наукових розвідок, вміщених останніми роками у наших збірниках.

До речі, представники волинської наукової школи достатньо повно дослідили творчість Лесі Українки в її музичній інтерпретації (О. Коменда, Н. Цейко, В. Драганчук та ін.), підтвердивши заслугу носити почесне звання її імені, якого удостоєний Східноєвропейський національний університет. Адже саме у стінах цього закладу (Волинського науково-дослідного центру вивчення творчості Лесі Українки, що функціонує при СНУ) й побачила світ яскрава біографія вітчизняної поетеси, підготовлена на матеріалах Ольги Кривенюк-Косач. Йдеться про книгу «Леся Українки: хронологія життя і творчості». – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2006.

Завжди чималий обсяг матеріалу у наших збірниках відведено дослідженню творчості західноукраїнських митців або художніх структур, що займалися організацією культурно-мистецького життя краю. У цьому зв'язку згадаємо наукову розвідку І. Бермес, спрямовану на виявлення ролі просвітницьких хорових гуртків Східної Галичини (1868-1939 рр.) у культурному піднесенні місцевого населення. Матеріал розвідки також вирізняє широка джерелознавча база.

Еволюція камерно-вокального жанру на Західній Україні стає предметом розгляду у науковій розвідці О. Басси.

Про інтерпретацію поетичної творчості в музиці йдеться й у статті І. Комаревич, мета якої – виявлення психотипу ще однієї яскравої представниці вітчизняного культурного простору – видатної української співачки С. Крушельницької та його впливу на індивідуальну художню манеру творчості.

Аналізуючи професійний мистецький простір, не можна оминати й проблем розвитку масової культури, її ролі у соціумі, формах і результатах впливу на людину, адже сучасні глобалізаційні процеси лише надали їй все більшого значення у суспільстві, яке через домінування фінансового чинника та зубожіння значної частини населення все більше відходить від сповідування високих зразків традиційної духовної практики загалом. І ця масова культура поступово не лише нівелює суспільну свідомість, але й нав'язує свої суспільно-культурні зразки, поступово відсуваючи українську молодь від традиційних культурних норм.

У цьому зв'язку можна провести певні аналогії з останніми подіями в Україні та її регіонах, які переконливо довели, що відсутність цілеспрямованої виховної діяльності патріотичного забарвлення, формування у населення стійкої протидії інокультурному впливу, ігнорування інших відомих чинників у системі роботи з населенням, а надто його молодією генерацією, дуже швидко дало свій майже незворотній для країни ефект. І наукові розвідки Т. Сідлецької, Н.-М. Фарини це підтверджують.

Розширюють уяву про форми музичного виявлення й наукові розвідки О. Супрун, мета якої – культурологічні параметри джазового мистецтва, та дослідження В. Кавуна стосовно художніх особливостей естрадного мистецтва України сучасної доби, яке несе велике духовне навантаження на молодь.

Є в аналізованому збірнику й чимало нових матеріалів, авторами яких аналізується творчість маловідомих представників національного образу творення, зокрема рукописну спадщину закарпатського переписувача та мініатюриста кінця XVII – початку XVIII століть І. Югасевича, утім, від цього творчість яких не втрачає свого значення (О. Сопко); або ж у дещо іншому ракурсі подаються художні здобутки представників нових видів художньої практики м. Львова, зокрема яскравого виразника сфери художнього скла – М. Дідика (Е. Білоус).

Відзначення у 2014 році широкою громадськістю 200-річчя від Дня народження Т. Г. Шевченка спонукало також і науковців дати своє бачення окремих граней його творчості. У цьому зв'язку наголосимо на наукових розвідках стосовно інтерпретації творчості генія українського народу, або його безпосереднього висвітлення образу в кінематографічній інтерпретації. Йдеться про творчість українських митців-операторів 20-х років XX століття О. Калюжного й Б. Завелева в історичній ретроспективі (А. Шульгіна) та аналізу відомого телевізійного проекту за сценарієм Ю. Макарова «Мій Шевченко» (Ю. Марційчук), де здійснено спробу прослідкувати зміни акцентів в інтерпретації образу вітчизняного поета і громадського діяча крізь призму часу і культурних парадигм.

До речі, кінематографічний матеріал найбільш повно представлений саме у цьому випуску. У цьому зв'язку акцентую увагу й на розвідці Г. Чумаченко з її специфічною інтерпретацією творчості українських кінематографістів сучасної доби (на прикладі аналізу одного з помітних фільмів «Україно, Goodbye!»).

Серед відносно нової проблематики, що порушується на сторінках цього часопису, наголошу й на науковій розвідці Т. Молчанової, спрямованій на виявлення ролі концертмейстера у соціокультурному контексті сучасності. Її стаття продовжує дискусію, що точиться чимало часу на сторінках спеціальної періодики, стосовно визнання цієї професії самодостатньою, а не лише такою, представники якої лише супроводжують будь-який музичний виступ соліста.

У збірнику вміщено ще чимало статей, мета яких – аналіз різноманітних граней культурного простору країни, зокрема: міжкультурні контакти українців із представниками інших народів у мистецькому виявленні або мистецькі впливи материкової частини країни на художню практику представників її діаспори (К. Акав, Р. Калин, С. Котлар), регіональних здобутків представників Криму, втілених у творчості М. Казаса (І. М'якота), нових форм творчості сучасних кримських ювелірів (Л. Пасічник), або здобутків західноукраїнських народних майстрів, помічених крізь призму діяльності університетської художньої майстерні (І. Локшук), чи нових форм народної культурної практики, виявленої у фольклорному регіональному фестивальному русі (О. Мойсюк); специфіці використання етномотивів у творчості представників вітчизняних Будинків моделей (М. Костельна), дослідженні художнього світу української садиби в XIX столітті (В. Русавська), виявлення ролі циркового мистецтва в аспекті міжкультурної толерантності діалогізму, дослідженого на прикладі фестивальної вітчизняної практики (С. Шумакова) та ін.

А загалом подані до цього збірника матеріали відбивають достатньо широкий спектр наукового пошуку та професійні навички вітчизняних дослідників. Цікаві ці розвідки також і тим, що їх автори предметно розширюють культурний простір сучасної України.

Резюме

Аналізуються матеріали наукового збірника, підготовленого за матеріалами ІХ всеукраїнської науково-практичної конференції «Українська культура у розмаїтті виявів», проведеної наприкінці 2013 року в РДГУ.

Ключові слова: мистецтво, творча діяльність, художня практика, митець.

Summary

Vytkalov V.G. The oretical-applying questions of Ukrainian culture functioning in researches

Materials of scientific collection, geared-up after materials of IX of all Ukrainian scientific and practical conference the «Ukrainian culture in the variety of displays» are analyses.

Key words: art, creative activity, artistic practice, artist.

Аннотация

Анализируются материалы научного сборника, подготовленного по материалам IX всеукраинской научно-практической конференции «Українська культура у розмаїтті виявів», проведенной в конце 2013 года в Ровенском государственном гуманитарном университете.

Ключевые слова: искусство, творческая деятельность, художественная практика, художник.

Надійшла до редакції 25.12.2013 р.

ЗМІСТ

В.Г. Виткалов. Теоретико-прикладні питання функціонування української культури в наукових дослідженнях	3
---	---

Розділ І. ІСТОРИКО-МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

О.М. Воронцова. Ювелірні прикраси Zibellino як унікальний витвір декоративного мистецтва італійського ренесансу	7
О.Сопко. Художньо-образна виразність зображень у титулах рукописів Івана Югасевича	13
І.В. М'якота. Творчість Михайла Казаса у контексті естетичних та образно-стилістичних концепцій російського модерну	19
Г.С. Горох. Барокові риси партесного концерту (на прикладі хорового концерту «Век мой скончавається» з Київського зібрання)	27
Т.А. Степанчук. Естетика ренесансу у Волинській іконописній культурі: традиція та її сучасне осмислення	33
О.М. Басса. Історико-культурна ситуація в Західній Україні початку ХХ століття і розвиток камерно-вокального жанру	38
І.Л. Бермес. Просвітянські хорові гуртки в культурному піднесенні Східної Галичини (1868-1939)	45
А.В. Мудренко. Пісенно-танцювальний фольклор у виставах корифеїв українського театру (друга половина ХІХ – перша третина ХХ ст.)	52
Т.В. Майгур. Типологічні особливості художнього металу в архітектурі Поділля другої половини ХІХ – початку ХХ століть: проблеми збереження	57
А.А. Шульгіна. Шевченківська тематика у творчості перших українських операторів О.Калюжного та Б.Завелева у 1920-х рр.	63
Л.М. Білякович, К.П. Семенюк. Реформація жіночого костюма США ХІХ ст. на основі конвергенції суспільної думки з філософією прагматизму	71
М.Костельна. Локальна специфіка відображення етномотивів у колекціях дизайнерів українських Будинків моделей 1970-х років	77
І.М. Локиук. Художня професійна тканина м. Рівного крізь призму діяльності університетської майстерні	81
Г.В. Набокова. Розважальні програми на українському телебаченні як ігрові соціальні практики	85
Г.А. Чумаченко. Немолода поетика молодіжного кінопроекту «Україно, Goodbye!»	91

Ю.І. Марційчук. Зміни смислових акцентів у візуалізації образу Т.Г. Шевченка	96
І.Нискогуз. Засади етнохарактерності в творчості сучасних західноукраїнських композиторів	102
О.А. Мерлянова. Українські жіночі танці на оперно-балетній сцені	107
Т.С. Павлюк. Жанрово-стильова еволюція бального танцю ХХ століття	112
О.В. Супрун. Культурологічні параметри джазового мистецтва	120
В.М. Каєун. Художні особливості естрадного мистецтва України ХХ – початку ХХІ ст.	124
Н.-М. П.Фарина. Українська естрадна музика в національному соціокультурному просторі	130
Т.І. Сідлецька. Особливості масової музики як культурного й соціального феномена	133
С.М. Шумакова. Циркове мистецтво в аспекті міжкультурної толерантності діалогізма: цирковий фестиваль	138
А.І. Андрейканіч. Плакат: його види та жанри	143
В.А. Олійник. До проблеми вивчення української книжкової графіки кінця ХХ ст. (на матеріалах фондів музею книги і друкарства України)	148
Е.Білоус. Творчість Максима Дідика у контексті образно-пластичних пошуків представників Львівської школи художнього скла кінця ХХ – початку ХХІ ст.	155
А.В. Рудич. Розписи нижнього храму Свято-Іллінського чоловічого монастиря м. Одеси на честь святих преподобних Паїсія Величковського і Гавриїла Афонського	160
К.С. Акав. Караїмська кенаса: функція, архітектура, ритуальна атрибутика в колі літургійного церемоніалу	164
Л.В. Пасічник. Сучасне ювелірне мистецтво України: творчі пошуки та знахідки провідних майстрів Криму	171
Є.О. Котляр. Синагога емігрантів з міста Бережани в Нью-Йорку: образи «малої батьківщини» в Америці	176
В.А. Русавська. Художній світ української садиби в ХІХ столітті	183

Розділ ІІ. ТЕОРЕТИКО-МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Л.А. Корж-Радько. Безперервність розвитку законів композиції та універсальність композиційних прийомів	192
Н.О. Цейко. Функції поезії Лесі Українки у камерно-вокальних творах українських композиторів	197
І.Комаревич. Психотип Соломії Крушельницької та його вплив на індивідуальну художню манеру	203

В.Драганчук. Образ Оксани в опері В.Кирейка «Бояриня»: відчуття природної релігійності у ментальній характеристиці героїні (за драматичною поемою Лесі Українки)	210
Л.В. Ластовецька. «Жнивварські пісні» для мішаного хору Миколи Ластовецького: спроба аналізу	215
З.І. Юзюк. Творчість Мирослава Скорика для фортепіанного дуету в педагогічному та концертному репертуарі піаністів	220
О.Ю. Масляєва. Еволюція жанрового інваріанту парафрази у фортепіанній музиці М.Скорика	226
О.І. Коменда. Рання творчість Олександра Козаренка: початок формування індивідуальності композитора і піаніста	232
О.П. Кушнірук. Рецепція мінімалізму у творчому доробку Олександра Щетинського	241
І.Г. Маринін. Тенденції розвитку акордеонно-баянного виконавства другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (джерелознавчий аспект)	245
Т.О. Молчанова. Мистецтво піаніста-концертмейстера у соціокультурному контексті сучасності	250
І.В. Бабак. Психофізіологічні механізми гри піаніста а Prima Vista	255
Р.І. Безугла. Асиміляція концепту «гламур» в українській культурі	262
Г.О. Ніколаєва. «Одеський міф»: минуле та сьогодення	269
І.М. Харитон. Музика в культовій обрядовості української православної традиції	275
Л.М. Білозуб. Традиції церковного співу в Україні	280
О.М. Кириченко. Церковно-співоча практика та регентська освіта як складові розвитку сучасної української хорової культури	285
Л.Г. Руденко. Актуалізація традицій хору Київської духовної академії у практиці сучасних хорових колективів	289
Т.Л. Корнішева. Творчий компонент як складова професійної діяльності диригента	294
С.В. Виткалов. Митець у сучасному регіональному культурному соціумі: проблеми його функціонування	298

Розділ III. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

Р.Й. Калин. Традиції Большого театру в Москві та українська вокальна школа: історичний аспект	304
М.Р. Телішевський. Оперна студія як складова виховання співака-професіонала	310

О.А. Шевченко. Перші друковані Школи гри для бандури в електронному каталозі відділу формування музичного фонду	316
Л.К. Костюк. Соціокультурний контекст становлення особистості митця: родовідні корені, дитинство і юність Георгія Косміади (1886-1967)	320
О. Мойсюк. Традиції народного ткацтва у творчості сучасних майстрів Житомирського Полісся	326
М.Ю. Ужинський. До визначення сутності професії звукорежисера в сучасному мистецтві	332
Відомості про авторів	338

TABLE OF CONTENTS

V.G. Vytkalov. The oretical-applying questions of Ukrainian culture functioning in researches 3

Chapter I. HISTORICAL AND ARTISTIC HERITAGE OF UKRAINE

IN THE CONTEXT OF THE WORLD CULTURE

O.M. Vorontsova. Zibellino jewelry as a unique piece of decorative art of Italian Renaissance 7

O.Sopko. Artistically-picturesque expressiveness of images in the titles of manuscripts
of Ivan Yuhasevych 13

I.V. M'yakota. Works by Mykhailo Kazas in the context of aesthetic and figurative and
stylistic concepts of the Russian Art Nouveau 19

G.S. Gorokh. Baroque in many-voiced concert (on the example of concert
of «My life is ending» from Kyiv collection) 27

T.A. Stepanchuk. Aesthetics of Renaissance in Volyn icon-painting culture:
tradition and its modern comprehension 33

O.M. Bassa. Historical and cultural situation in Western Ukraine on the beginning
of XX century and the development of chamber and vocal genres 38

I.L. Bermes. Educative choral groups in the cultural development
of Eastern Galicia (1868-1939) 45

A.V. Mudrenko. The song and dance folklore in the performances of the Ukrainian theater
coryphaeus (the second half of XIX – the first third of XX century) 52

T.V. Maigur. Typological features of artistic metal of Podillya architecture of the second half
of XIX – to beginning of XX century: problems of maintenance 57

A.A. Shulgina. Taras Shevchenko's theme in the works of the first Ukrainian cameramen
O.Kalyuzhnui and B.Zavelyev in 1920th 63

L.M. Bilyakovych, K.P. Semenyuk. Reformation of a woman suit of USA in XIX century
on the basis of convergence of public idea with philosophy of pragmatism 71

M.Kostelna. A local specific of reflection of ethno motives in collections of designers
of Ukrainian fashion houses in 1970 77

I.M. Lokshuk. Rivne art professional tissue through prism of universities workshop activities 81

G.V. Nabokova. The entertaining programs on the Ukrainian TV as the game social practices 85

G.A. Chumachenko. Old poetics of young filmmakers' project «Goodbye, Ukraine!» 91

U.I. Martsiychuk. Changes of sense ascents in visualization of T.G. Shevchenko' image 96

I.Nyskohuz. Principles ethnic features in creative works of Western Ukrainian composers 102

O.A. Merlyanova. Ukrainian women's dances on the Opera and ballet stage 107

T.S. Pavluk. Genre-stylish evolution of ballroom dance of XX century	112
O.V. Suprun. The cultural parameters of jazz art	120
V.M. Kavun. Artistic features of pop art of Ukraine of XX – beginning of XXI century	124
N.-M. Faryna. Ukrainian pop music in national sociocultural space	130
T.I. Sidletska. Features of mass music as cultural and social phenomenon	133
S.M. Shumakova. Circus art in aspect of cross-cultural tolerance of dialogue: circus festival	138
A.Andreykanich. Definition of the «poste», its types and genres	143
A.V. Olynyk. The problem of studying of Ukrainian book illustrations of the late XX century (on the materials of the Museum of books and printing of Ukraine)	148
E.Bilous. Arts of Maxim Didyk in the context of image-plastic searches of representatives of Lviv school of art glass in the end of XX – beginning of XXI century	155
A.V. Rudych. Paintings of the lower church of Saint Elias Monastery of Odessa in honor of Reverend Paisij Velychkovsky and Havriyil Athos	160
K.C. Akav. Karaite kenassa: function, architecture, ritual attributes in liturgical ceremonies	164
L.V. Pasichnyk. The modern jeweller’s art of Ukraine: the art searches and finds of leading masters of Crimea	171
E.O. Kotlyar. The Synagogue of immigrants from Berezhany in New York: images of «Small Homeland» in America	176
V.A. Rusavska. Art world of Ukrainian manor in XIX century	183

Chapter II. THE ORETICAL AND ARTISTIC ASPECTS OF THE UKRAINIAN CULTURE

L.A. Korzh-Radko. The continuity of the development of the laws of composition and universal character of compositional technique	192
N.O. Tsejko. Lesia Ukrainka’s Poetry in Chamber Vocal Works of Ukrainian Composers	197
I.Komarevych. Psycho-type of Solomiya Krushelnytska and its impact on individual artistic style	203
V.Draganchuk. Oksana’s image in V.Kyreyko’s opera «Noble woman»: a sense of natural religion in the mental characteristics of the protagonist (at the dramatic poem by Lesya Ukrainka)	210
L.V. Lastovetska. «Harvesting songs» for mixed choir by Mykola Lastovets’kyi: attempt of analysis	215
Z.I. Yuzyuk. Creative work of Myroslav Skoryk for piano duo in pianists’ pedagogical and concert repertoire	220
O.U. Maslyaeva. The evolution of paraphrase genre invariant in piano music by M.Skoryk	226

O.I. Komenda. Early works by Olexandr Kozarenko: beginning of formation of the individuality of a composer and a pianist	232
O.P. Kushniruk. Reception of minimal music in the works by Olexandr Shchetynskyi	241
I.G. Marynin. Tendences of development of akordenno-bayan performance in the second half of XX th – beginning of XXI th centuries (resource studying aspect)	245
T.O. Molchanova. Art of pianist-concertmaster in sociocultural context of contemporaneity	250
I.V. Babak. Psychophysiological mechanisms of playing by a pianist a Prima Vista	255
P.I. Bezugla. Assimilation of concept «glamour» in the Ukrainian culture	262
G.O. Nikolaeva. «Odesa myth»: the past and present time	269
I.M. Kharyton. Music in the cultural rituals of Ukrainian Orthodox tradition	275
L.M. Bilozub. The Church singing traditions in Ukraine	280
O.M. Kyrychenko. Church-singing practice and regent education as constituents of development of the modern Ukrainian choral culture	285
L.G. Rudenko. Actualization of traditions of choir of Kyiv spiritual academy in practice of modern choral collectives	289
T.L. Kornisheva. Creative component as a part of professional activity of a conductor	294
S.V. Vytkalov. Artist in modern regional cultural social environment: problems of his functioning	298

Chapter III. SUMMARIES, REVIEWS, REPORTS

R.Y. Kalyn. The traditions of the Bolshoi Theatre in Moscow and the Ukrainian vocal school: historical aspect	304
M.R. Telishevskyi. Opera Studio as a means of educating of a professional singer	310
O.A. Shevchenko. The first printed Schools of playing the banduAACra in the e-catalog of department of forming of musical fund	316
L.K. Kostiuk. Socio-cultural context of personality of the artist: genealogical roots, childhood and adolescence Kosmiadi George (1886-1967)	320
O.Moysyuk. Traditions of folk weaving in art of modern masters of Zhytomyr Polesse	326
M.U. Uzhynskyi. To determination of essence of profession of sound producer in modern art ...	332

Наукове видання

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

**Випуск 19
В 2-х т. Том 1**

Упорядкування та наукове редагування **Володимира Виткалова** (0678032398)

Комп'ютерний макет та верстка – **Л.Федорук**

*Висловлюємо подяку начальнику управління освіти і науки
Рівненської облдержадміністрації п. Григорію Таргонському
за фінансову підтримку видання*

Підписано до друку 29.11.2013 р. Замовлення № 150/1.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 32,5. Наклад 100.

Видавничі роботи: ППДМ

свідоцтво про державну реєстрацію РВ №11 від 12.06.2002 р.
35304, Рівненська обл., Рівненський р-н, с. Корнин, вул. Центральна, 58
Адреса редакції: 33000, м.Рівне, вул. С.Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології. Тел. (0362) 63-42-62

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 15560-4032 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України,
наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

*Збірник зареєстрований Президією ВАК України як фахове видання з проблем культурології
(постанова № 1-05/5 від 18.11.2009 р.) та мистецтвознавства
(постанова № 1-05/4 від 14.10.2009 р.)*

Українська культура : минуле, сучасне шляхи розвитку : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Вип. 19. Т. 1 / упоряд. В. Г. Виткалов ; редкол.: А. Г. Баканурський, Я. В. Бондарчук, С. В. Виткалов та ін. ; наук.-бібліогр. редагування наукової бібліотеки РДГУ. – Рівне : РДГУ, 2013. – 348 с.

У збірнику вміщено статті науковців вищих навчальних закладів, присвячені розгляду історико-мистецької проблематики переважно західноукраїнських теренів. Певна частина матеріалу висвітлює різнобічні грані теоретико-методологічних проблем українського мистецтва. Окремий розділ складають повідомлення та рецензії.

Для науковців, студентів, аспірантів та усіх тих, хто цікавиться вітчизняною історико-мистецькою спадщиною.

ISBN 978–966–8424–76–2

ББК 63.3(4Укр)-7
УДК 94(477)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013